

12. Vynar, L.V. (2006), "Legal status of legal persons founded by the state", Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 12.00.03, Lviv, Ukraine.
13. Vynar, L.V. (2005), "Organizational and legal forms of legal persons founded by the state", *Pidpryemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, no. 8, pp. 6-10.
14. Vynar, L.V. (2003), "Legal capacity of legal persons founded by the state", *Visnyk Khmelnick institute of regional management and right. Naukovyi chasopys*, no. 3-4 (7-8), pp. 145-149.
15. Vynar, L.V. (2004), "Ways to create legal persons founded by the state", *Problemy vdoskonalennya pravovoho rehulyuvannya shchodo zabezpechennya prav ta svobod lyudyny i hromadyanina v Ukrayini : materialy 5-yi Rehionalnoyi mizhvuzivskoyi naukovoyi konferentsiyi* [Problems of improving legal regulation on the rights and freedoms of man and citizen in Ukraine : materials of the 5th Regional interuniversity scientific conference], Ivano-Frankivsk, April 16, 2004, pp. 72-75.
16. "Civil Code of Ukraine on 16 January 2003", *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 2003, no. 40-44, art. 356.
17. (2009), "Economic Code of Ukraine on 16 January 2003", Parlamentske vydavnytstvo, Kyiv, Ukraine.
18. "On Public-Private Partnership": Law of Ukraine on 1 July 2010, *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 2010, no. 40, art. 524.

УДК 351: 005.584 (477) "19"

HISTORICAL ANALYSIS OF PUBLIC CONTROL IN THE SOVIET STATE ADMINISTRATION

Skvirsky I.O., Ph.d, docent, associate professor

Zaporizhzhia national university, str. Zhukovsky, 66, Zaporizhzhia, Ukraine

skviirskij@gmail.com

The main elements of public control institution in the Soviet state administration are researched in the article. The author grounds the importance of historical and legal research for the development of the modern administrative law and administrative legislation. The key elements of public control institution, namely: preconditions to form and research of public control, the essence and objectives of public control are analyzed in the article. Special attention is paid to the system of public control subjects, which include the party and trade union organizations, regular staff meetings, committees of people's control, regular committees of local Soviets of People's Deputies, Prison Supervision Committee, commissions of public control over cars' technical condition. Authorities of public control subjects are also analyzed by the author. The main features of public control organization and realization in the Soviet state administration are formulated in the end of the article.

Key words: public administration, administrative law, control, public control.

ИСТОРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ОБЩЕСТВЕННОГО КОНТРОЛЯ В СОВЕТСКОМ ГОСУДАРСТВЕННОМ УПРАВЛЕНИИ

Сквирский И.О.

Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина

skviirskij@gmail.com

В статье исследуются основные элементы института общественного контроля в советском государственном управлении. Автор обосновывает значение историко-правовых исследований для развития современной науки административного права, а также административного законодательства. В статье анализируются ключевые элементы института общественного контроля, а именно: предпосылки формирования и научного исследования общественного контроля; сущность и задачи общественного контроля. Отдельное внимание уделено системе субъектов общественного контроля, к которым отнесены партийные и профсоюзные организации, постоянно действующие производственные совещания, комитеты народного контроля, постоянные комиссии местных советов депутатов трудящихся, наблюдательные комиссии за местами лишения свободы, комиссии общественного контроля за техническим состоянием автомобилей. Автор проанализировал также и полномочия субъектов общественного контроля. В завершении статьи

формулируются основные черты организации и осуществления общественного контроля в советском государственном управлении.

Ключевые слова: государственное управление, административное право, контроль, общественный контроль.

ІСТОРИЧНИЙ АНАЛІЗ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ В РАДЯНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ

Сквірський І.О.

*Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна
skviiirskij@gmail.com*

У статті досліджуються основні елементи інституту громадського контролю в радянському державному управлінні. Автор обґрунтовує значення історико-правових досліджень для розвитку сучасної науки адміністративного права, а також адміністративного законодавства. У статті аналізуються ключові елементи інституту громадського контролю, а саме: передумови формування та наукового дослідження громадського контролю; сутність і завдання громадського контролю. Особливу увагу приділено системі суб'єктів громадського контролю, до яких віднесено партійні та профспілкові організації, постійно діючі виробничі наради, комітети народного контролю, постійні комісії місцевих рад депутатів трудящих, спостережні комісії за місцями позбавлення волі, комісії громадського контролю за технічним станом автомобілів. Автор проаналізував також повноваження суб'єктів громадського контролю. Наприкінці статті формулюються основні риси організації та здійснення громадського контролю в радянському державному управлінні.

Ключові слова: державне управління, адміністративне право, контроль, громадський контроль.

1. Actuality

In recent years, questions of the history of Ukrainian administrative law increasingly attracted the attention of domestic authors. This can be explained by various reasons, in particular the fact that during the Soviet period and in the first post-reform years the history of administrative law is practically not been studied in the pages of scientific literature. However, the study of “historical path” of national science of administrative law and administrative legislation is extremely useful and perspective, since only the analysis of a legal institution through the prism of its historical development, features of the origin and establishment can give an answer to the question of its viability and perspectives of further existence. The true value and the actual size of phenomena and facts of social life are determined only in a historical perspective, as rightly pointed out in his time V. Hessen [1]. Thus, those scientific researches deserve every support, which are devoted to the historical administrative and legal issues.

The study of modern literature shows that today some questions of development formation of national science of administrative law and legislation are investigated by I. Gritsenko, T. Kolomoets, F. Finotchko and some other authors. However, these scientists in their works have focused mainly on general issues and categories of research without going into details. One such issue, which has practically not been studied in its historical perspective, is the question of the development history of the institution of public control in public administration in our country.

Hence the aim of this article is to analyze the basic theoretical and regulatory bases of social control institution in public administration.

2. Preconditions of formation and scientific research of public control

Questions of public control over the entire period of existence of the USSR were actually imposed in the first place in the administrative and legal literature. Every Soviet administrative scientist in one way or another touched on the indicated problems in his works. This was associated primarily with the fact that the leadership of the country, starting with V. Lenin and ending with M. Gorbachov, permanently indicated, on the one hand, the need to comply with laws in the sphere of public administration, and, on the other hand, the obligatoriness of organization and realization of the control, including the public, over functioning of apparatus of the Soviet state administration.

3. Essence and objectives of public control

When analyzing public control, authors wrote that it, in contrast to the state control, is carried out, firstly, by the subjects that are not included in the state mechanism system, and secondly, on a voluntary basis, based on the method of persuasion and social influence [2]. The Programme of the Soviet Union's Communist Party stated that public control is an effective instrument for: education and involvement of the broad masses in the state affairs administration, participating in the struggle for the lawfulness strengthening; further improvement of structure and quality of work of the state apparatus, bureaucracy eradication and timely implementation of the workers' proposals [3, p. 91].

4. Subjects of public control

Public control in the Soviet state administration was carried out by workers primarily through the party and trade union organizations. Thus, the party organizations, as wrote I. N. Pakhomov, were granted with the right to control the economic activity of industrial, commercial and other enterprises through hearing reports of their heads on the meetings of the party organs, handling of business surveys and investigating of the state of their affairs, and so on [4, p. 273].

Trade unions also have wide rights to implement social control. They were encouraged to take an active part in monitoring the measure of labor and measure of consumption, performance and over-fulfillment of state plans and assignments, the use of public funds of consumption, the work of all the enterprises and institutions that serve working people. The trade unions also controlled the work of state run public authorities in planning, wages, labor protection and safety, public service of population [5; 6].

Enough active subject of social control were standing production conferences – shop and plantwide, which were formed in enterprises, employing one hundred or more people [7].

As stated in the Regulation on permanent production conferences, its work was to be subordinated to the tasks of execution and over-fulfillment of state plans, the fullest use of internal reserves of production, creating the conditions for highly productive labor, improvement of management techniques. Members of the production conference had the right to supervise the observance of labor legislation and social control over labor protection, execution of housing construction plans and distribution of the living space, work of the enterprises of trade and catering, medical institutions, social welfare authorities, etc.

An effective subject of public control was also the following commissions: standing commissions of local Soviets of People's Deputies, Prison Supervision Committee, commissions of public control over cars' technical condition. Control authorities of these commissions were determined by the regulations on each of them [4, p. 274].

Talking about subjects of public control, it cannot forget about the People's Control Committee, which was created in the USSR on the basis of Art. 92 of the Constitution of the USSR [8], which stated that the Soviets of People's Deputies form people's control authorities combining state control with control by the working people at enterprises, kolkhozes, institutions and organizations.

People's control authorities acted on the basis of the USSR Law “On Public Control in the USSR”, adopted on 30 November 1979 [9]. According to the law, the system of people's control authorities of the USSR included: USSR People's Control Committee, People's Control Committees of the Union republics, regional, district, city and city district committees of people's control, groups and posts of people's control.

These authorities carried out the following activities: supervised the implementation of state plans for economic and social development and plan targets; fought against the state discipline violations, economic mismanagement, red tape and bureaucracy; exercised control over compliance by officials of the Soviet laws in the consideration of proposals, applications and complaints of citizens, etc.

5. The powers of state control subjects

Analysis of normative acts regulating the activity of the subjects of public control, as well as the relevant scientific literature allows to divide the powers of these subjects: a) on the prevention of infringements of legality, state and economic disciplines; b) on the identification of deficiencies, shortcomings and abuses in the work of authorities of administrating, enterprises and institutions; c) on the application of measures against the violators of law and discipline [10, p. 279]. Thus, for example, by the results of inspections People's Control Committees were empowered to: warn officials and send materials of their misconduct on the discussion of labor collectives, public organizations; suspend clearly illegal orders and actions of officials, if they could cause substantial harm to state or public interests or the rights of citizens; impose penalties on the guilty officials (admonition, reprimand, severe reprimand); make monetary deduction on officials [11, p. 106].

6. Main conclusions

According to the results of the analysis, several conclusions can be made: first, public control was positioned in the Soviet Union as an essential element of state functioning; secondly, in spite of the large number of public control subjects, legal support of their activities could not be considered sufficient. Legal acts relating to this issue had rather general and frame character; thirdly, given the fact that public organizations in the USSR were established in the regulatory order, their public control activities cannot be considered as independent of the state, and if so, then public control was rather a subspecies of state control rather than

independent of the state way to ensure the rule of law and discipline in public administration. Thus, through the creation and all possible public control “advertising” the Soviet state tried to instill the population into idea of its nation-wide nature, which, however, did not correspond to reality.

In this regard, it is hoped that the promotion of the idea of civil society (which is an integral element of public control) and assistance to its development, carried out in Ukraine on the part of the authorities [12], is really aimed at the implementation of the provision of Ch. 1 Art. 38 of the Constitution of Ukraine [13], which guarantees the right of citizens to participate in administration of state affairs.

REFERENCES

1. Gessen, V.M. (1901), “Key moments of Russia’s law development in the XIX century”, *Pravo*, no. 6, pp. 281-298.
2. Popova, E.P. (1961), “About the Public control concept in the Soviet state administration”, *Pravovedenie*, no. 3, pp. 147-152.
3. (1961), *Programma Kommunisticheskoy partii Sovetskogo Sojuza* [The Program of Communist party of the Soviet Union], Gospolitizdat, Moscow, Russia.
4. Pakhomov, I.M. (1962), *Radjans'ke administrativne pravo. Zagal'na chastina : pidruchnik* [Soviet administrative law. General part], Vyd-vo Lvivsk. un-tu, Lviv, Ukraine.
5. Kisilev, Ja.L. (1956), “About legal state of trade union organizations in the USSR”, *Sovetskoe hosudarstvo i pravo*, no. 4, pp. 61-72.
6. Pashkov, A.S. (1961), “Participation of trade unions in realizing state functions in the period of extensive construction of communist society”, *Sovetskoe hosudarstvo i pravo*. – no. 7, pp. 36-45.
7. (1958), *Polozhennja pro postijno dijuchi vyrobnychi narady na promyslovomu pidpriemstvi, budovi v radgospji, MTS i RTS* [Regulations on permanent staff meetings at industrial enterprises, collective farms, machine and transport stations and repairing and technical stations], Derzhpolitvidav URSR, Moscow, Russia.
8. “The Constitution (The main law) of the Union of Soviet Socialist Republics”, *Vedomosti Verkhovnoho Soveta SSSR*, 1977, no. 41, art. 617.
9. “About people’s control in the URSR”, *Vedomosti Verkhovnoho Soveta SSSR*, 1979, no. 49, art. 840.
10. (1985), *Sovetskoe administrativnoe pravo : uchebnik* [Soviet administrative law], Jurid. lit., Moscow, Russia.
11. Popova, V.I. and Studenikina, M.S. (1982), *Sovetskoe administrativnoe pravo : uchebnik* [Soviet administrative law], Jurid. lit., Moscow, Russia.
12. “About the Strategy of the state policy to promote the development of civil society in Ukraine and priority measures for its realization on 24.03.2012. № 212/2012”, *Oficiynyi visnyk Ukrayiny*, 2012, no. 26, artt. 966.
13. “The Constitution of Ukraine” *Vedomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 2012.

ЛИТЕРАТУРА

1. Гессен В.М. Главные моменты юридического развития России в XIX в. / В.М. Гессен // Право. – 1901. – № 6. – С. 281-298.
2. Попова Е.П. О понятии общественного контроля в советском государственном управлении / Е.П. Попова // Правоведение. – 1961. – № 3. – С. 147-152.
3. *Программа Коммунистической партии Советского Союза*. – М., Госполитиздат, 1961. – 144 с.
4. Пахомов І.М. Радянське адміністративне право. Загальна частина : [підручник] / І.М. Пахомов. – Львів : Вид-во Львівськ. ун-ту, 1962. – 287 с.
5. Кисилев Я.Л. О правовом положении профсоюзных организаций в СССР / Я.Л. Кисилев // Советское государство и право. – 1956. – № 4. – С. 61-72.

6. Пашков А.С. Участие профсоюзов в осуществлении государственных функций в период развернутого строительства коммунистического общества / А.С. Пашков // Советское государство и право. – 1961. – № 7. – С. 36-45.
7. Положення про постійно діючі виробничі наради на промисловому підприємстві, будові в радгоспі, МТС і РТС. – Держполітвидав УРСР, 1958. – 40 с.
8. Конституция (Основной закон) Союза Советских Социалистических республик // Ведомости Верховного Совета СССР. – 1977. – № 41. – Ст. 617.
9. О народном контроле в СССР : Закон СССР от 30 ноября 1979 г. // Ведомости Верховного Совета СССР. – 1979. – № 49. – Ст. 840.
10. Советское административное право : [учебник]. – М. : Юрид. лит., 1985. – 544 с.
11. Советское административное право : [учебник] / под ред. В.И. Поповой, М.С. Студеникиной. – М. : Юрид. лит., 1982. – 288 с.
12. Про Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації : Указ Президента України від 24.03.2012 р. № 212/2012 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 26. – Ст. 966.
13. Конституція України (зі змінами та доповненнями) : ухвалена на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. – Х. : Весна, 2012. – 48 с.

УДК 34.03: 340.134

КОДИФІКАЦІЯ ТА ПОВ'ЯЗАНІ З НЕЮ ПРОЦЕСИ ТЛУМАЧЕННЯ ЯК ПЕРЕДУМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ

Болокан І.В., к.ю.н., доцент

*Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна
bolokani@mail.ru*

У статті аналізуються проблемні питання, які виникають під час тлумачення вже чинних кодифікованих актів різними суб'єктами права, починаючи від пересічних громадян та інших осіб приватного права і закінчуючи фахівцями в галузі права, зокрема судьями. Зазначається необхідність дотримання вимоги «якості» законодавства та обов'язкове її врахування під час розробки нових кодифікованих актів, зокрема дотримання як логіки побудови, так і правил юридичної техніки та «якості» змісту конкретних норм. Аналізуються питання доцільності проведення «секторальної» кодифікації та можливості об'єднання в межах одного кодифікованого акту як приватно-правових, так і публічно-правових аспектів певної сфери суспільних відносин.

Ключові слова: тлумачення, кодифікований акт, вимога «якості закону», «секторальна» кодифікація, науково-правові експертизи.

КОДИФИКАЦИЯ И СВЯЗАННЫЕ С НЕЙ ПРОЦЕССЫ ТОЛКОВАНИЯ КАК ПРЕДПОСЫЛКИ ЭФФЕКТИВНОГО ПРАВОПРИМЕНЕНИЯ

Болокан И.В.

*Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина
bolokani@mail.ru*

В статье анализируются проблемные вопросы, возникающие при толковании уже действующих кодифицированных актов разнообразными субъектами права, начиная от обычных граждан и других лиц частного права и заканчивая специалистами в области права, в том числе судьями. Указывается на необходимость соблюдения требования «качества» законодательства и учитывания этого требования при разработке новых кодифицированных актов, в частности соблюдения как логики построения, так и правил юридической техники и «качества» содержания конкретных норм. Анализируются вопросы целесообразности проведения «секторальной» кодификации и возможности объединения в одном кодифицированном акте как частно-правовых, так и публично-правовых аспектов определенной сферы общественных отношений.